

Organizațiile comune de piață OCP

Prof. dr. Dinu Toma
Decan, Facultatea de Management,
USAMV din București

tomadinu@yahoo.fr

PAC SI OCP

- Politica agricolă comună (**PAC**) cuprinde doi piloni.
- Primul pilon, al organizațiilor comune de piață (**OCP**), cuprinde măsurile comune de reglementare a funcționării piețelor integrate ale produselor agricole. Al doilea pilon este cel al dezvoltării rurale.
- Sunt implicate în elaborarea și gestionarea PAC:
- Consiliul UE pentru Agricultură și Pescuit cu rol legislativ,
- Parlamentul European cu rol consultativ asistat de comitetul AGRI
- Comisia Europeană cu inițiativa legislativă și rol de implementare PAC.
- Comisia este asistată de Comitete:
 - Comitete pentru managementul OCP - unul pentru fiecare OCP,
 - Comitete de reglementare - rol consultativ în elaborarea legislației orizontale
 - Comitete consultative (formate din reprezentanți ai grupurilor de interes).
 - Autoritatea Europeană pentru Securitatea Alimentelor, (EFSA) organizație independentă creată în ianuarie 2002, cu rol consultativ pe lângă CE pentru securitatea alimentelor.

Organizațiile comune de piață OCP

- **Organizații comune de piață.** Sistem complex de reguli și mecanisme care reglementează producția, comerțul și prelucrarea produselor agricole.
- Treptat, organizațiile comune de piață le-au înlocuit pe cele naționale pentru produsele/sectoarele care cad sub incidența PAC.
- Fac parte dintr-o organizație comună de piață: (a) **cereale**, (b) **orez**, (c) **zahăr**, (d) **furaje uscate**, (e) **semințe**, (f) **hamei**, (g) **ulei de măsline și măsline de masă**, (h) **in și cânepă**, (i) **fructe și legume**, (j) **produse din fructe și legume procesate**, (k) **banane**, (l) **vin**, (m) **pomi și alte plante vii**, bulbi, rădăcini și altele asemănătoare, flori tăiate și frunziș ornamental, (n) **tutun**, (o) **carne de vită și mânzat**, (p) **lapte și produse lactate**, (q) **carne de porc**, (r) **carne de oaie și de capră**, (s) **ouă**, (t) **carne de pasăre**, (u) **alcool etilic de origine agricolă**, (v) **produse apicole**, (w) **viermi de mătase**, (x) **alte produse**,
- Pentru implementarea măsurilor comune de reglementare a piețelor, se folosesc: prețurile, intervenția pe piață, ajutoarele financiare, cotele de producție, protecția vamală comună.

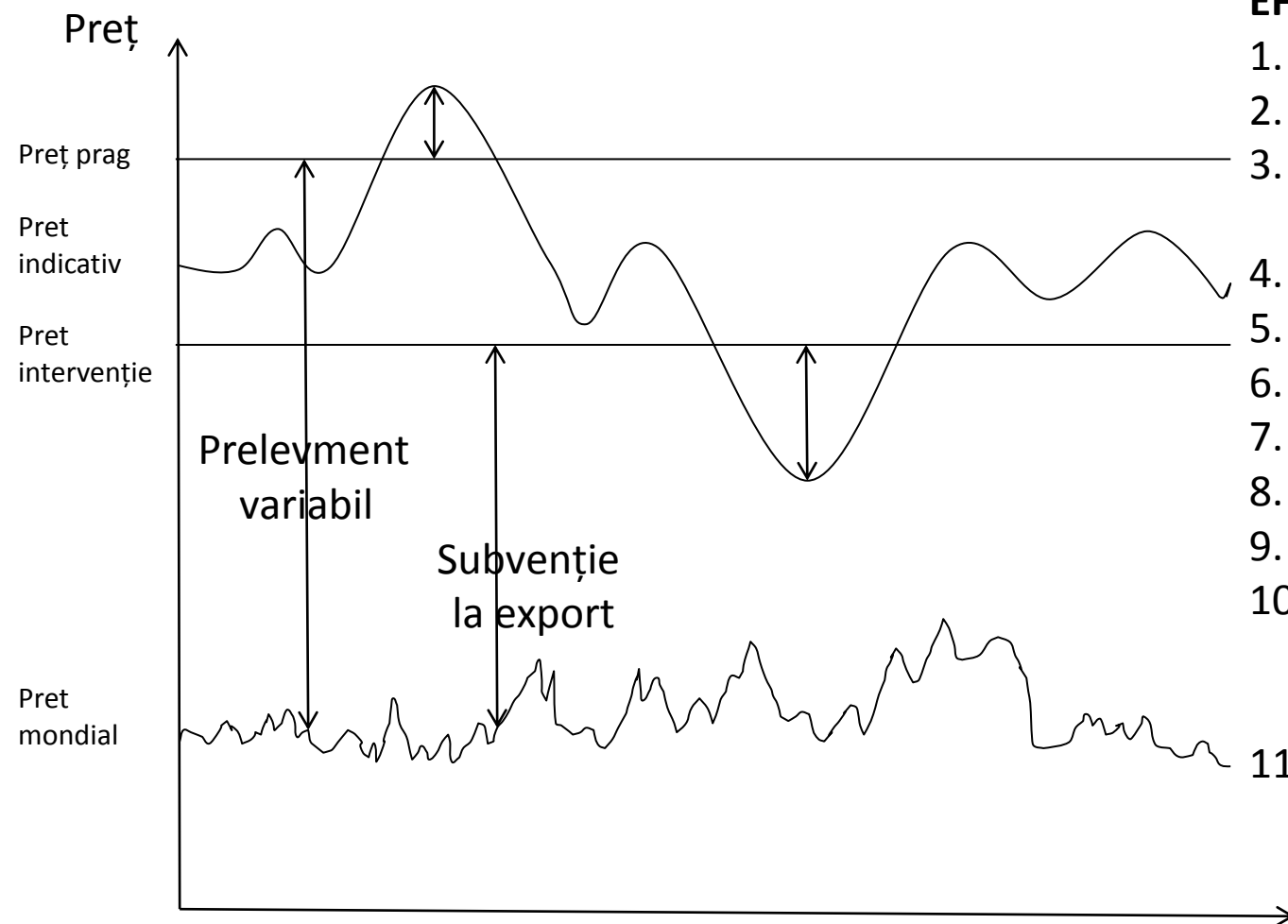

Mecanismul de intervenție. Prețurile

- În intervenție se folosesc trei prețuri stabilite anual de Consiliu: prețul indicativ, prețul de intervenție, și prețul prag.
- **Prețul indicativ** - recomandat pentru piața internă, asigură venituri „rezonabile” fermierilor. Prețul indicativ a fost fixat la niveluri mari la început dar au fost diminuate după reformele din 1992 și 1999, rămânând în continuare mai ridicate decât prețul mondial.
- **Prețul de intervenție** este prețul minim garantat pentru piața internă. Când prețurile la cereale, lactate, carne de vită, de porc, zahăr, orez, scad sub acest nivel (oferta excedentară), se intervine prin achiziția și stocare, asigurând fermierilor venituri minime. În 1992 (McSharry) și 1999, prețul de intervenție s-a apropiat de prețul mondial, pentru multe produse (culturi arabile, carne de vită, lapte și produse lactate), concomitent cu acordarea de ajutoare financiare (plăți compensatorii), pentru acoperirea pierderilor.
- **Prețul prag** este prețul minim pentru importuri în UE. Astfel, cu costurile de transport și comercializare, prețul la consumator al importurilor ajunge mai mare decât prețurile produselor interne.
- **Intervenția pe piață și stocarea**
- Când prețurile unor produse ajung la prețul de intervenție, agenții autorizate cumpără și stochează produse pentru a restabili nivelul prețului. Este încurajată și stocarea privată, prin acordarea de sprijin financiar către aceștia. Produsele stocate sunt fie revândute când se restabilește echilibrul pe piață, fie exportate, fie distruse.
- Intervenția s-a aplicat mai ales la cereale, produse lactate, zahăr, ulei de măsline, semințe oleagionase. Intervenția a dus la cheltuieli bugetare mari și tensiuni comerciale în planul extern. De aceea, tendința actuală este de a diminua la limită rolul intervenției în mecanismul de funcționare a PAC.

Mecanismul de intervenție. OCP Cereale

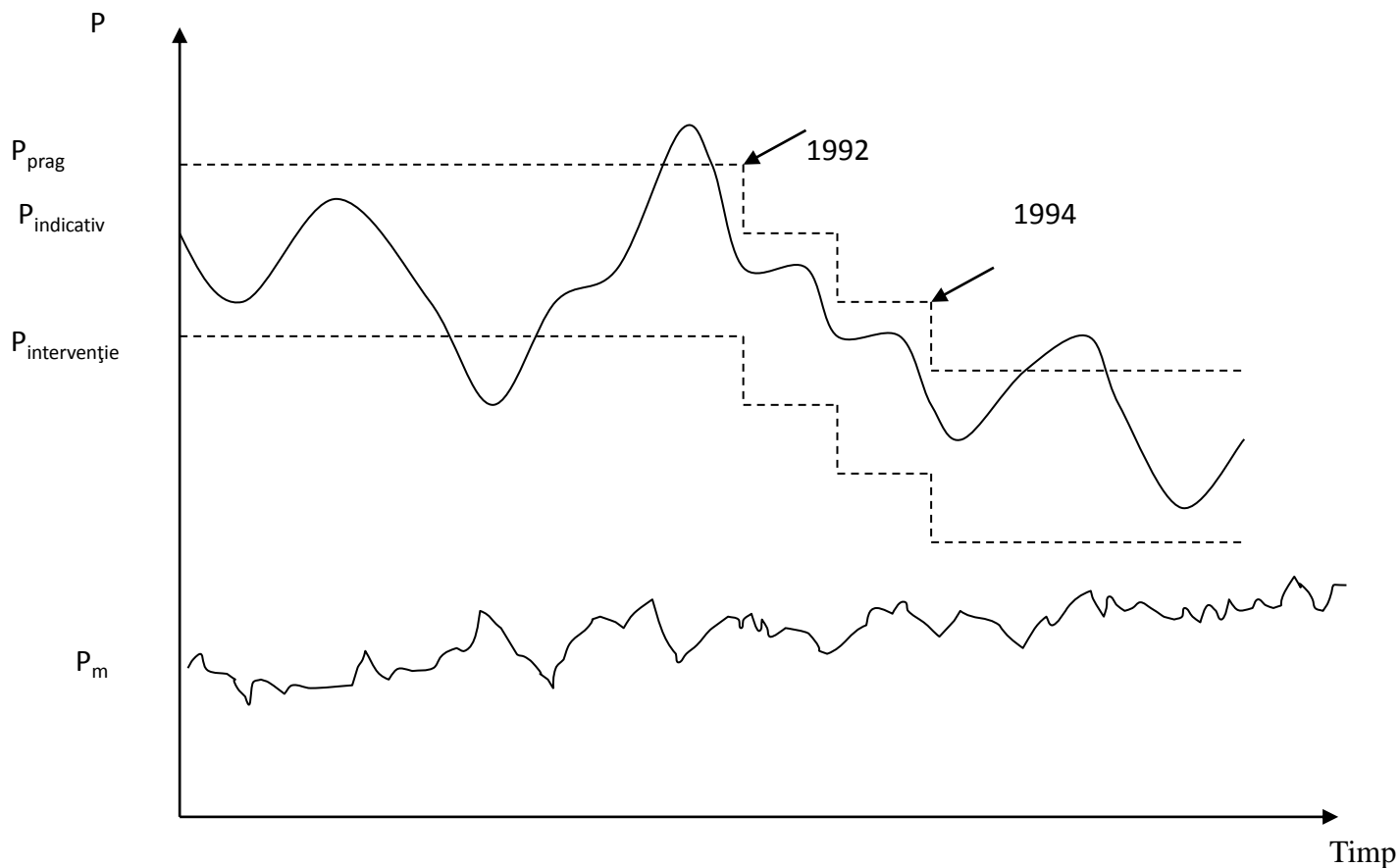

EFECTE:

1. Cresc randamentele
2. Crește producția totală
3. Scade consumul de cereale din intern
4. Mecanism exportator
5. țară mică / Țară MARE
6. Scade prețul mondial
7. Crește consumul mondial
8. Se măresc subvențiile
9. Crește FEOGA
10. Cresc presiunile de schimbare (interne și externe)
11. Se schimbă mecanismul

Mecanismul de intervenție. OCP Cereale după reforma 1995

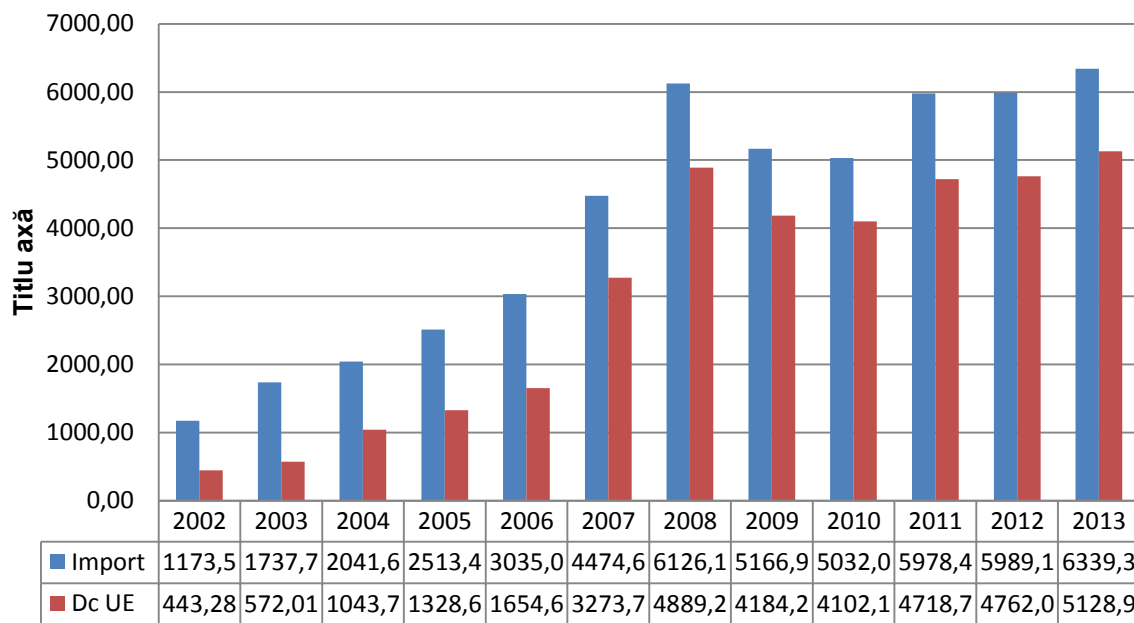

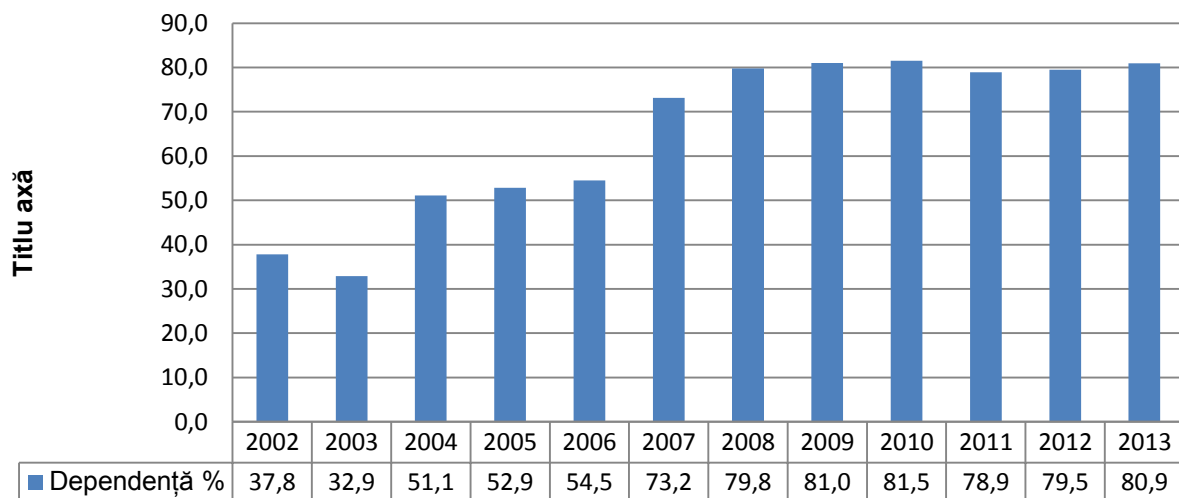
Importuri de produse agroalimentare în România după 2002

- Importurile totale cresc progresiv de la 1173,12 mil \$ în 2002 la 6125,09 mil \$ (de 5,22 ori în 7 ani) în 2008, scad la 5030,09 mil \$ în 2010, revin pe creștere, în 2013 ajung la 6339,3 mil \$.
- Importurile din SM UE au aceeași tendință dar mai accentuată. De la 443,16 mil \$ în 2002 cresc la 4889,2 mil \$ în 2008 (de 11,03 ori în 7 ani!) coboară la 4,1 mld \$ și revin pe creștere.
- Preferința comunitară duce dependența de SM UE de la 33% în 2003 la 80% în 12/13
- Aderarea la UE = Transformarea în piață de desfacere ? (R Moldova!)

Import produse agroalimentare, Mil \$

Dependența importurilor de SM, %

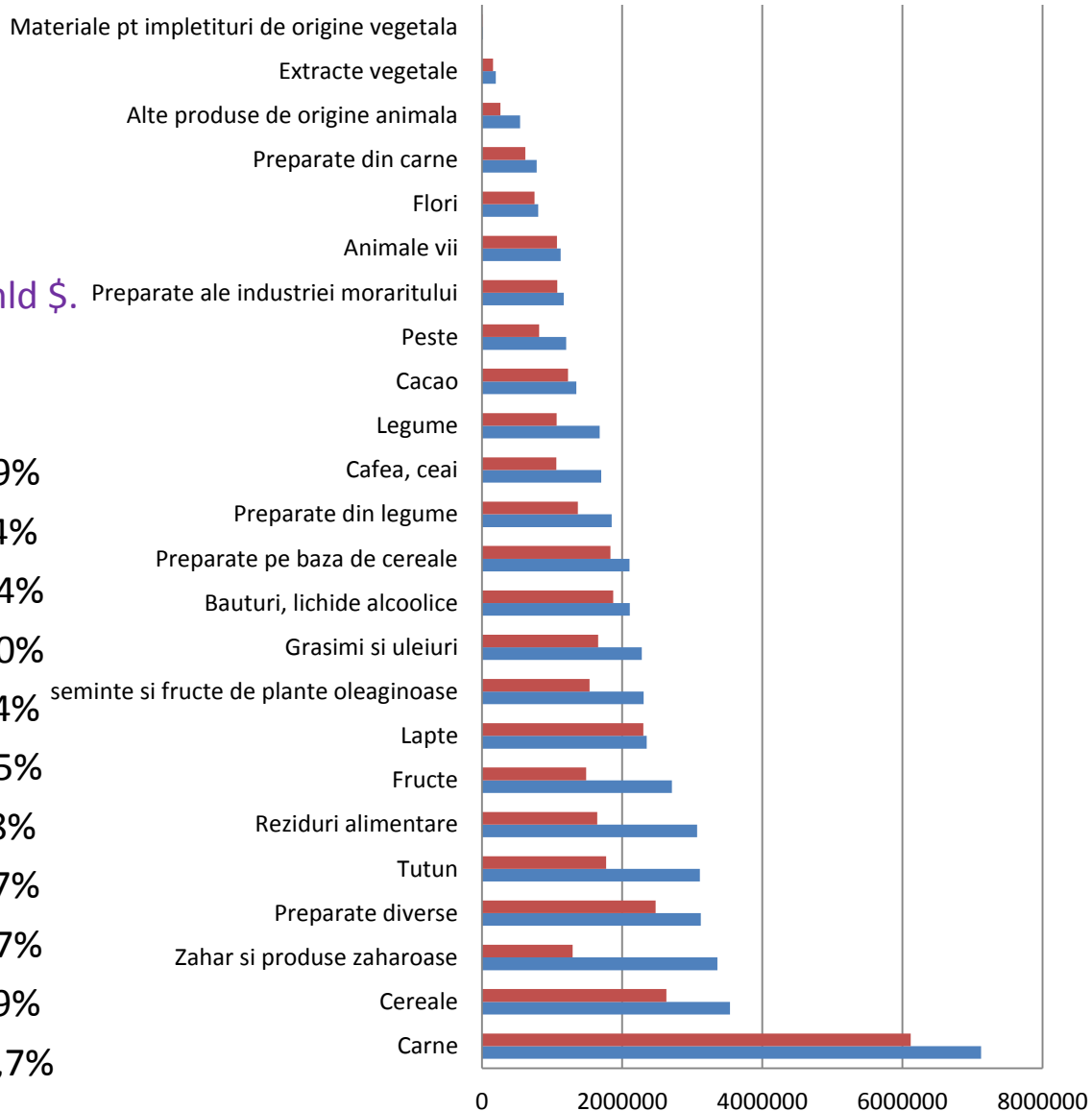

Importuri totale de produse agroalimentare cumulat din 02

- În 12 ani România a importat produse agroalimentare în valoare tot de **49,6 mld \$**.
- **36,1 mld \$ din SM UE - 72,7%**
- Se importă:
- Carne – 7,1 mld \$ / 6,1 din UE - **85,9%**
- Cereale 3,5 mld \$ / 2,6 din UE – **74,4%**
- Zahăr 3,4 mld \$ / 1,3 din UE - **38,4%**
- Tutun 3,1 mld \$ / 1,8 din UE – **57,0%**
- Preparate diverse 3,1 mld \$ / 2,5 – **79,4%**
- Reziduri alimen 3,0 mld \$ / 1,6 - **53,5%**
- Fructe 2,7 mld \$ / 1,5 din UE – **54,8%**
- Grăsimi 2,3 mld \$ / 1,66 din UE – **72,7%**
- Semințe oleagin 2,3 mld \$ / 1,5 – **66,7%**
- Lapte, ouă, miere. 2,3 mld \$ / 2,3 - **97,9%**
- Băuturi, lic alcoolice 2,1 mld \$ / 1,9 - **88,7%**
- Prep cereale, din legume
- Media anuală: **4,134 mld \$**

Importurile pe grupe, cumulat din 02

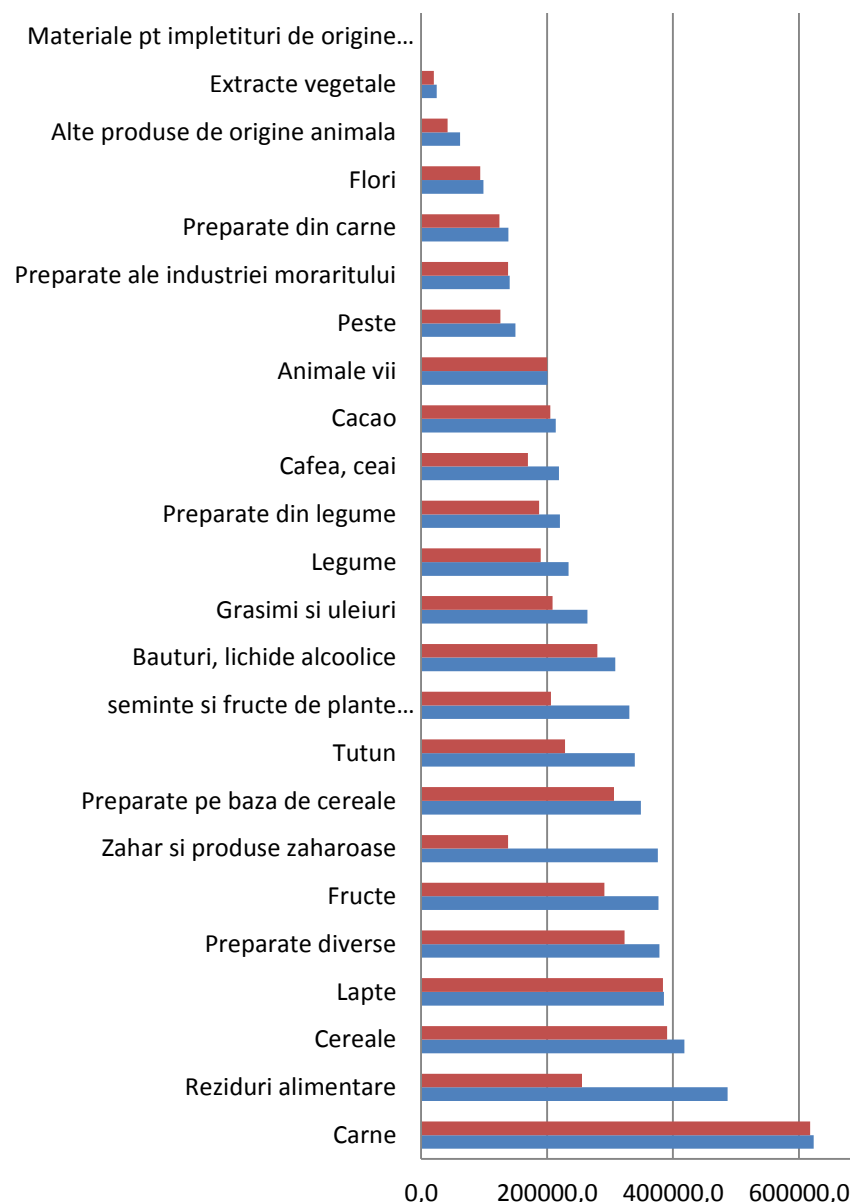
Importuri totale de produse agroalimentare în 2013

- În 2013 România a importat produse agroalimentare în valoare de **6,34 mld \$**.
- **5,13 mld \$ din SM UE - 80,9%**
- Se importă:
 - Carne – 623 mil \$ / 618 din UE – 99,2%
 - Reziduri alimen 487 mil \$/255 din UE 52,5%
 - Cereale 418 mil \$ / 391 din UE – 92,5%
 - Lapte, ouă, miere. 385 mil\$/ 384 – 99,7%
 - Preparate diverse 378 mil \$ /323 – 85,4%
 - Fructe 377 mil \$/ 291 din UE – 77,2%
 - Zahăr 376 mil \$ / 138 din UE – 36,7%
 - Prep din cerea 349 mil \$ / 306 din UE 87,7%
 - Tutun 339 mil \$ / 228 din UE – 67,4%
 - Semințe oleagin 331 mil \$ / 206 – 62,4%
 - Băuturi, lic alcoolice 309 mil \$ / 280 – 90,8%
 - Grăsime 264 mil \$ / 209 din UE – 79,0%
 - Legume 234 mil \$ / 190 din UE – 81,2%

19.06.2014

Subvenții, suprafețe, producții, comerț
tomadinu@yahoo.fr

Importurile pe grupe 2013

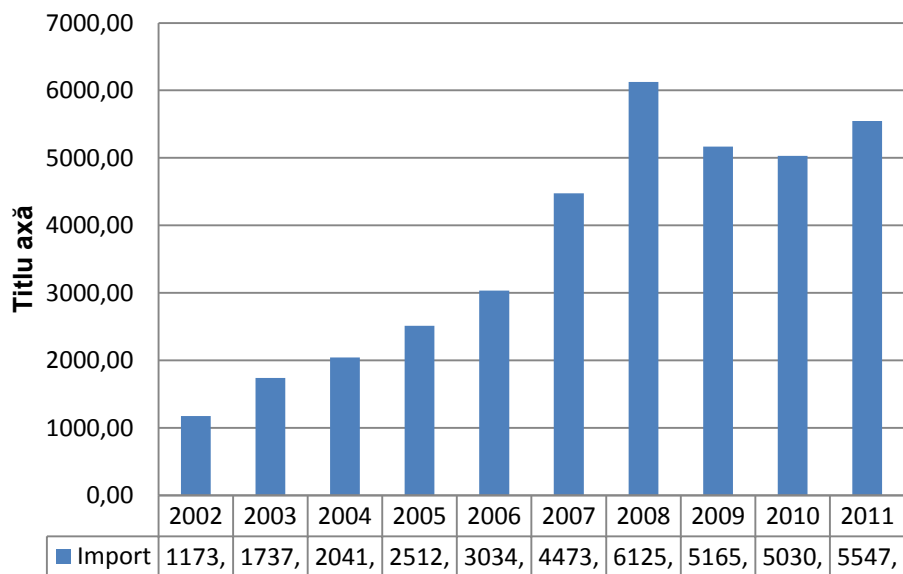

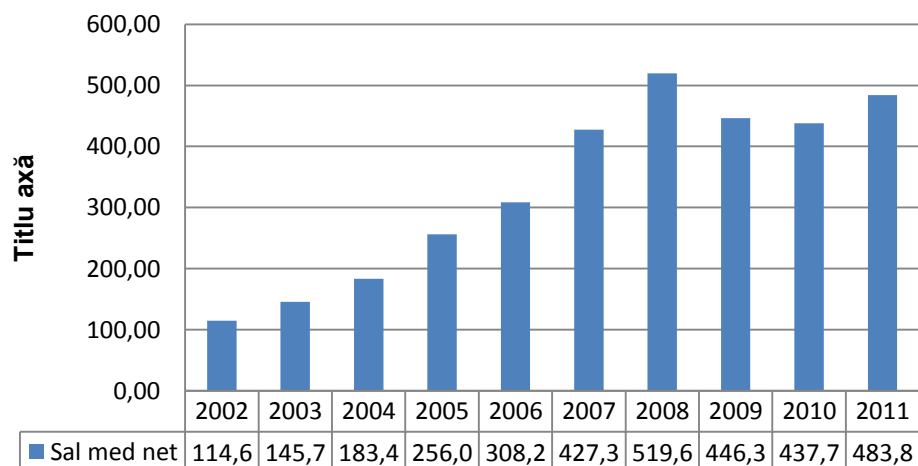
Corelații

- A fost analizată existența unor corelații directe între importuri ca variabilă dependentă și mai multe variabile independente.
- Corelații
 - Importuri / salariul mediu net în dolari pe lună + 0,9915
 - Importuri din UE / salariul mediu net în dolari pe lună + 0,9795
 - Importuri / valoarea producției agricole totale în mil lei + 0,8553
 - Importuri din UE / valoarea producției agricole totale în mil lei + 0,8445
 - Importuri / cursul de schimb pe \$ - 0,5567
 - Importuri din UE / cursul de schimb pe \$ - 0,5029
- Este necesară încurajarea/ promovarea consumului din intern!
- (Crește salariu, crește import! Ce fac românii cu banii lor?)
- Să (re) cucerim piața internă.

Import, mil \$

Salariu mediu net, \$/lună

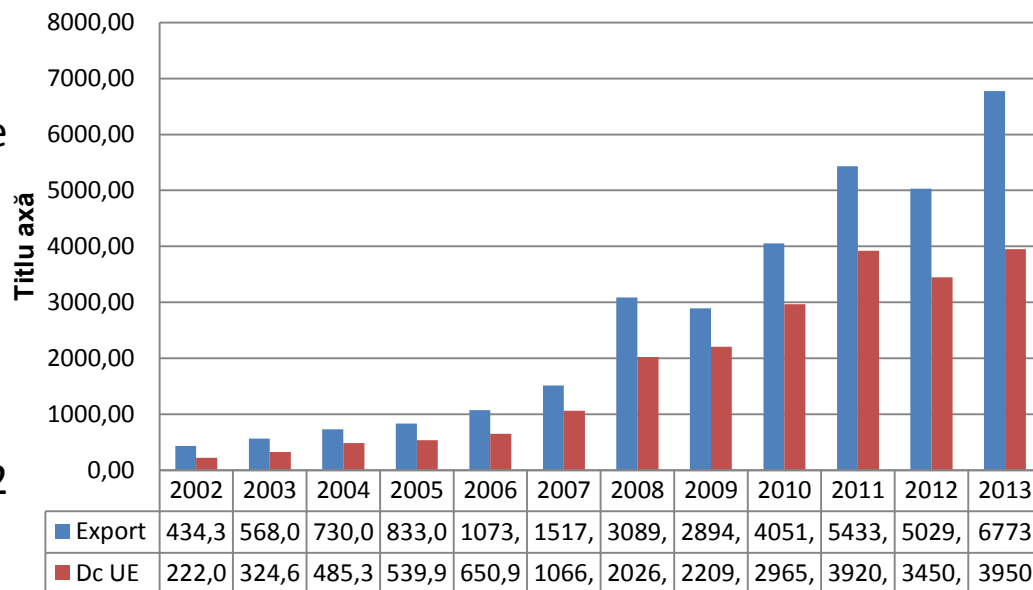

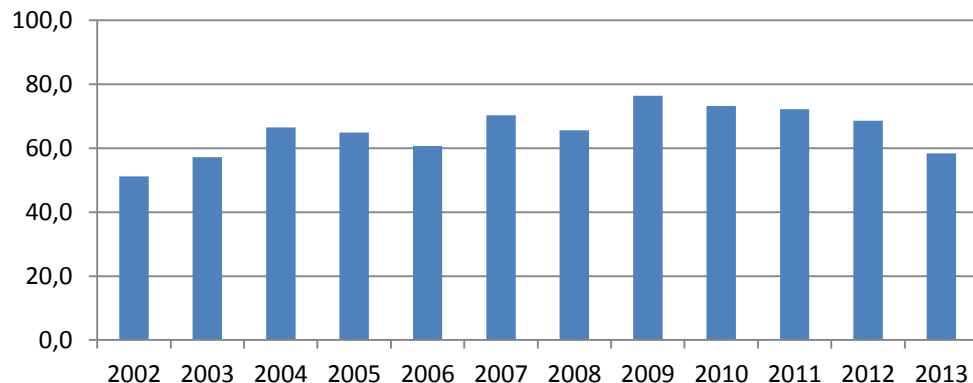
Exporturi produse agroalimentare din 2002

- Exporturile cresc progresiv și, cu excepțiile 09 și 12, cresc continuu;
- Ritmul de creștere susținut: 433,13 mil \$ / 2002, 5433,1 mil \$ / 2011 (creștere de 12,54 ori în 10 ani !); 6773 mil \$ în 2013.
- Exporturile către SM UE cresc progresiv și continuu până în 2011 221,09 mil \$ / 2002 la 3920,6 mil \$ în 2011 (creștere de 17,6 ori). Ajung la 3950 mil \$ în 2013.
- Dependența României de exporturile către SM UE crește de la 51% în 2002 la 72,2 % în 2011.
- Scade la 58,3% în 2013!!!
- Preferința comunitară joacă și la exporturi.
- Atenție la dependența de zona UE!, euro!
- Sustenabilitatea exporturilor, context Marea Neagră!

Exporturile cu produse agroalimentare, Mil \$

Dependenta de UE %

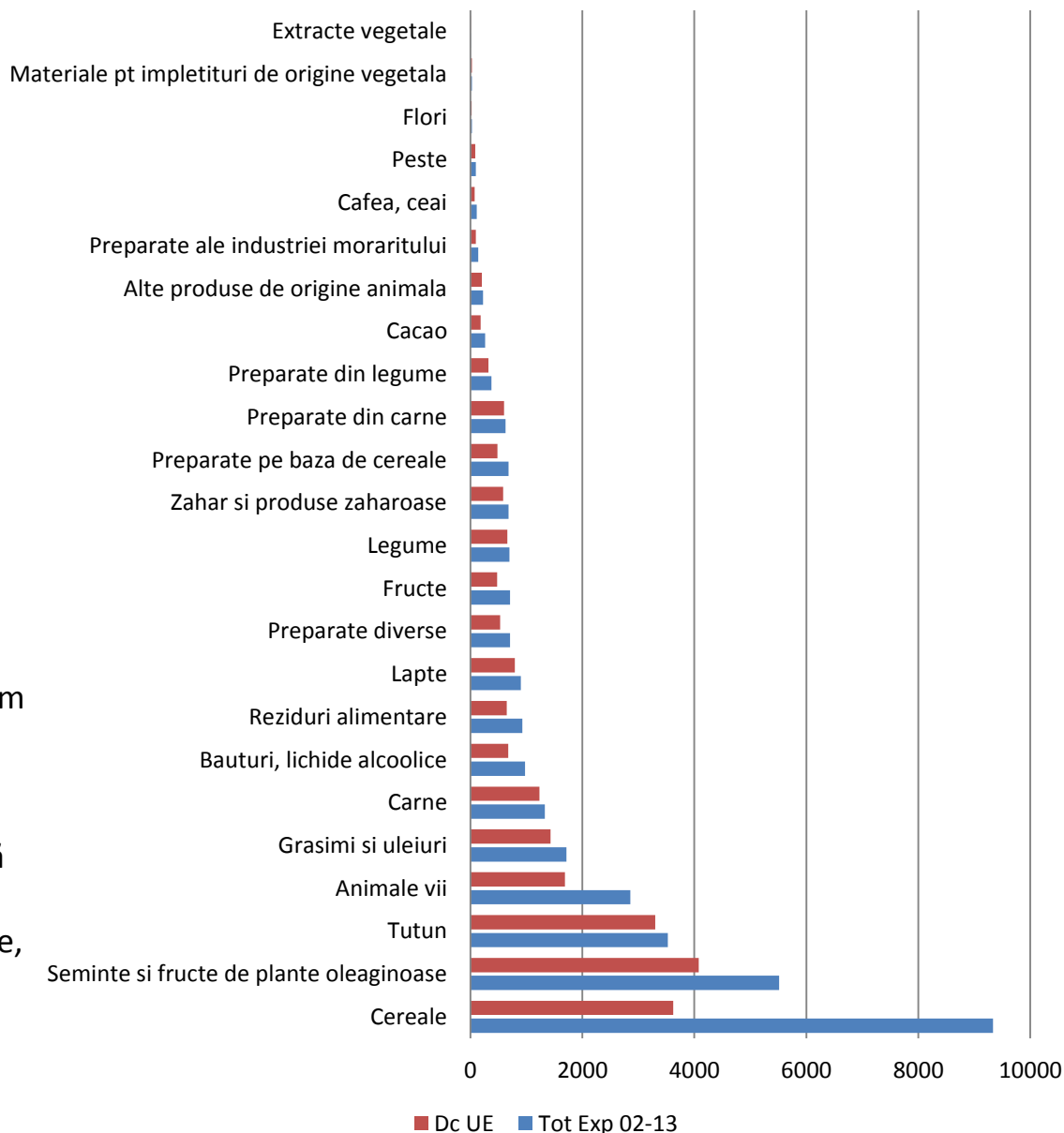

Exporturi totale produse agro- alimentare din 2002

- În aceeași perioadă România a exportat produse agroalimentare în valoare totală de **32,43 mld \$**, **21,81 în SM UE**, **67,3%**.
- Se exportă:
 - Cereale 9,34 mld \$/ 3,62 în UE, 38,8 %;
 - Oleaginoase 5,51 mld \$/ 4,08 în UE, 74%
 - Tutun 3,52 mld \$/ 3,30 în UE, 93,6%;
 - Animale vii 2,86 mld \$/ 1,69 în UE, 59,1%;
 - Grăsimi și uleiuri 1,72 mld \$/ 1,43, 83,5%.
 - Carne 1,33 mld \$/ 1,23 în UE, 92,8%
- În general se exportă produse primare, neprelucrate, care exced nevoilor de consum în România, materii prime, produse pentru care avem certe avantaje comparative, nu avem **ÎNCĂ ??** industrie prelucrătoare.
- Orientarea Politicilor de sprijin, PNDR cred că va trebui să țină cont de acest aspect.
- Avem nevoie de competitivitate pe prelucrare,
- **MATERIA PRIMĂ ESTE COMPETITIVĂ, PREȚ, CALITATE, CANTITATE, DESTINAȚII?**
- 2702,34 MIL \$ / AN

Exporturile pe grupe de produse, Mil \$

Exporturi pe grupe, în 2013

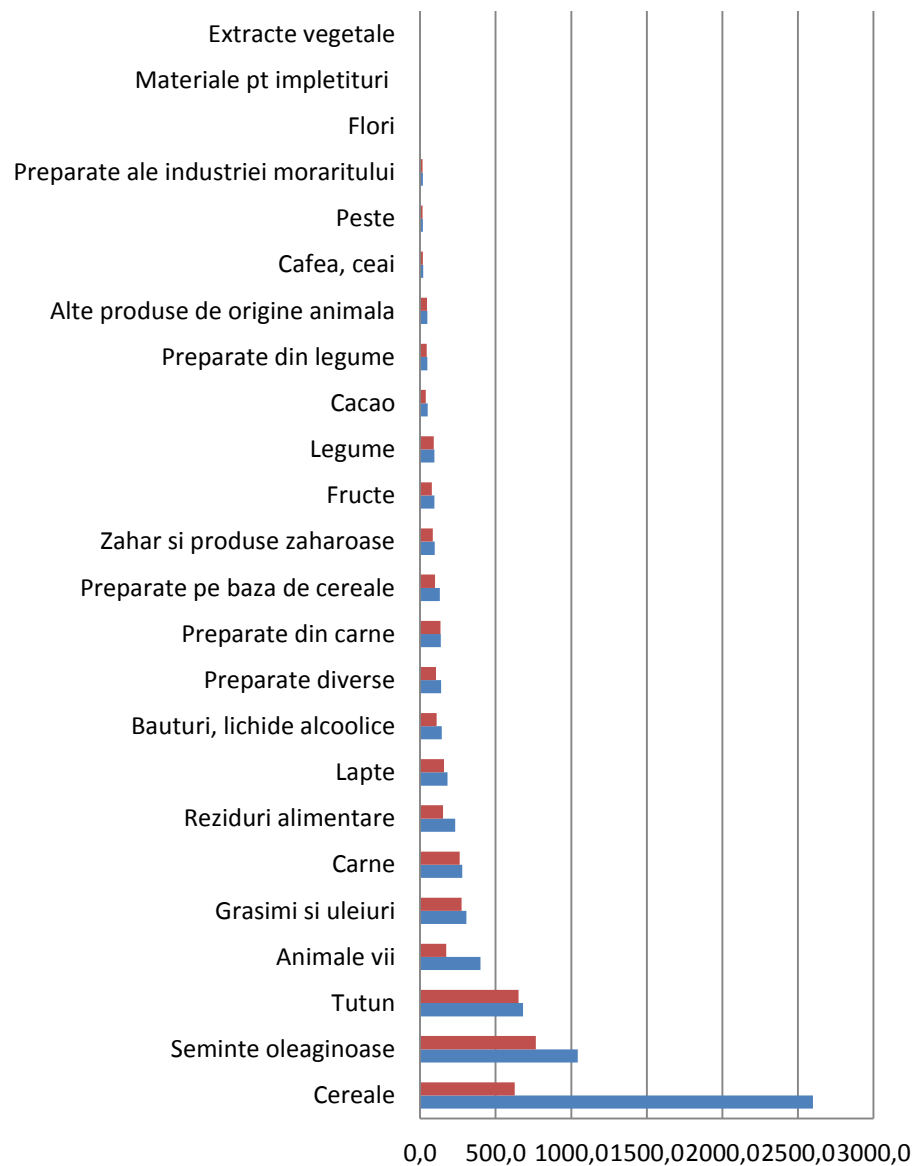
În 2013 s-a exportat în valoare de 6773,1 mil \$
din care 3949,6 mil \$ în UE (58%),
53,7 % din export sunt cereale și oleaginoase!
Este sustenabil?

	Tot Exp 13	Dc UE	%
Cereale	2599.0	625.8	24.1
Seminte oleaginoase	1042.4	765.8	73.5
Tutun	681.2	651.6	95.7
Animale vii	399.5	173.2	43.4
Grasimi si uleiuri	306.0	275.4	90.0
Carne	279.2	262.2	93.9
Reziduri alimentare	232.0	151.4	65.2
Lapte	181.5	157.3	86.7
Bauturi, lic alcoolice	144.1	108.6	75.3
Preparate diverse	138.6	106.4	76.8
Preparate din carne	137.6	135.2	98.3
Preparate din cereale	130.3	99.2	76.1

19.06.2014

Subvenții, suprațete, producții, comerț
tomadinu@yahoo.fr

Exporturi 2013 mil \$

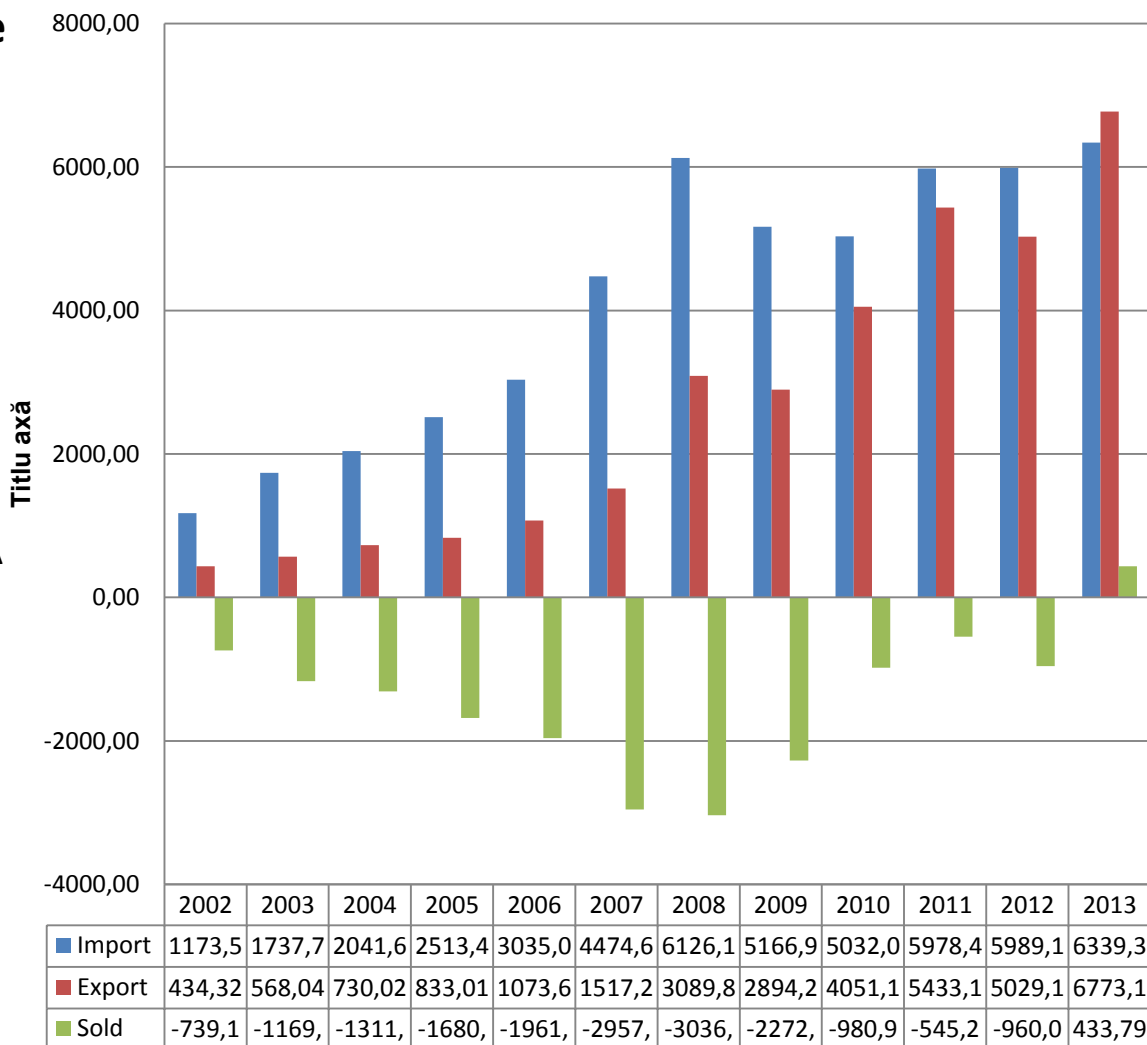
13

Soldul balanței comerciale cu produse agroalimentare din 2002

Comerțul cu produse agroalimentare, mil \$

- Urmare a evoluției celor două componente, soldul balanței comerciale cu produse agroalimentare pentru primii ani din perioada analizată este negativ, se ameliorează și devine pozitiv în 2013.
- Soldul negativ se detriorează de la 739,9 mil în 2002 la 3036 mil \$ în 2008, scade îmbucurător la 572,9 mil \$ în 2011, crește la 960 mil \$ în 2012 și devine pozitiv în 2014 – 433.7 mil\$.
- Criza, scăderea puterii de cumpărare, TVA 24%, măsurile de combatere a evaziunii fiscale în comerțul cu produse agroalimentare, subvențiile la export?, alte cauze?, au făcut din România o țară care se apropie de dezideratul de autosuficiență alimentară.
- Este o tendință de termen lung sau doar de CONJUNCTURĂ?
- Avem avantaje de competitivitate pe aceste zone/produse?
- Le putem consolida?
- Ce ar trebui făcut?

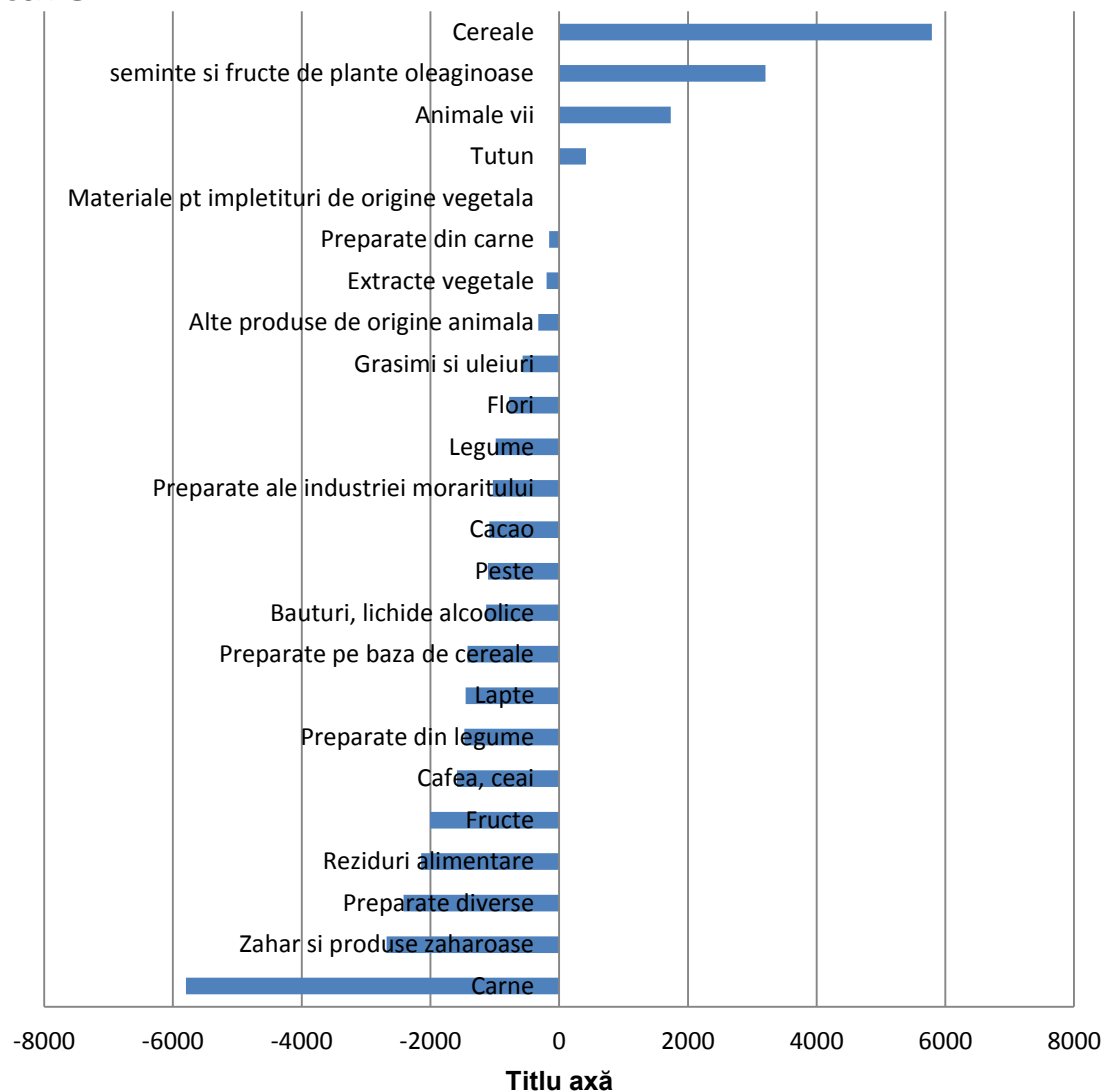

Soldul balanței comerciale cu produse agroalimentare din 2002

- Pentru doar 5 de produse agroalimentare reușim autoaprovizionarea și asigurăm și disponibilități pentru export:
- Cereale 5,79 mld \$;
- Oleaginoase 3,21 mld \$;
- Animale vii 1,73 mld \$;
- Tutun 416 mil \$
- Materiale pentru împletit 11 mil \$.
- Suntem deficitari pentru:
- Carne 5,80 mld \$;
- Zahăr 2,68 mld \$;
- Preparare diverse 2,42 mld \$;
- Reziduuri alimentare 2,14 mld \$;
- Fructe 2,06 mld \$;
- Cafea, ceai 1,59 mld \$;
- Preparare din legume 1,47 mld \$;
- Lapte, ouă, miere 1,45 mld \$;
- Preparare pe bază de cereale 1,42 mld \$.
- Băuturi și lichide alcoolice 1.14 mld \$
- Deficit total 17,181 mld \$;
- Medie anuală 1,43 mld \$.

Soldul pe grupe de produse din 2002

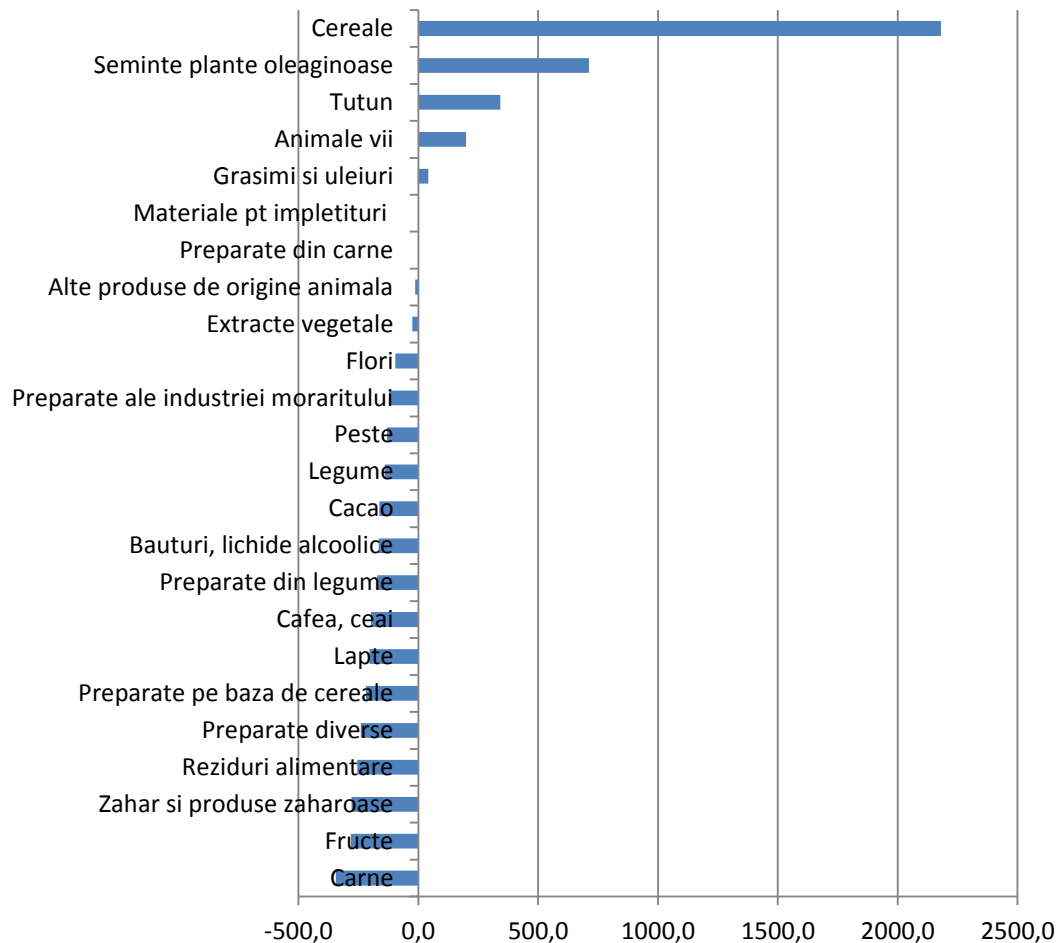

Soldul comerțului cu produse agroalimentare în 2013

În 2013 sunt 6 grupe de produse agroalimentare cu disponibilități pentru export:

- Cereale 2,18 mld \$;
 - Oleaginoase 711,8 mil \$;
 - Tutun 341,8 mil \$
 - Animale vii 199,1 mil \$;
 - Grăsimi și uleiuri 41,8 mil \$;
 - Materiale pentru împletit 0,3 mil \$.
- Suntem deficitari pentru:
- Carne 344 mil \$;
 - Fructe 281,1 mil \$;
 - Zahăr 278 mil \$;
 - Reziduuri alimentare 254,9 mil \$;
 - Preparare diverse 239,8 mil \$;
 - Preparare pe bază de cereale 218,8 mil \$;
 - Lapte, ouă, miere 203,9 mil \$;
 - Preparare din legume 171,4 mil \$;
 - Cafea, ceai 197,5 mil \$;
 - Băuturi și lichide alcoolice 164,4 mil \$
- Primul an de excedent comercial 433,8 mil \$**

Sold 2013

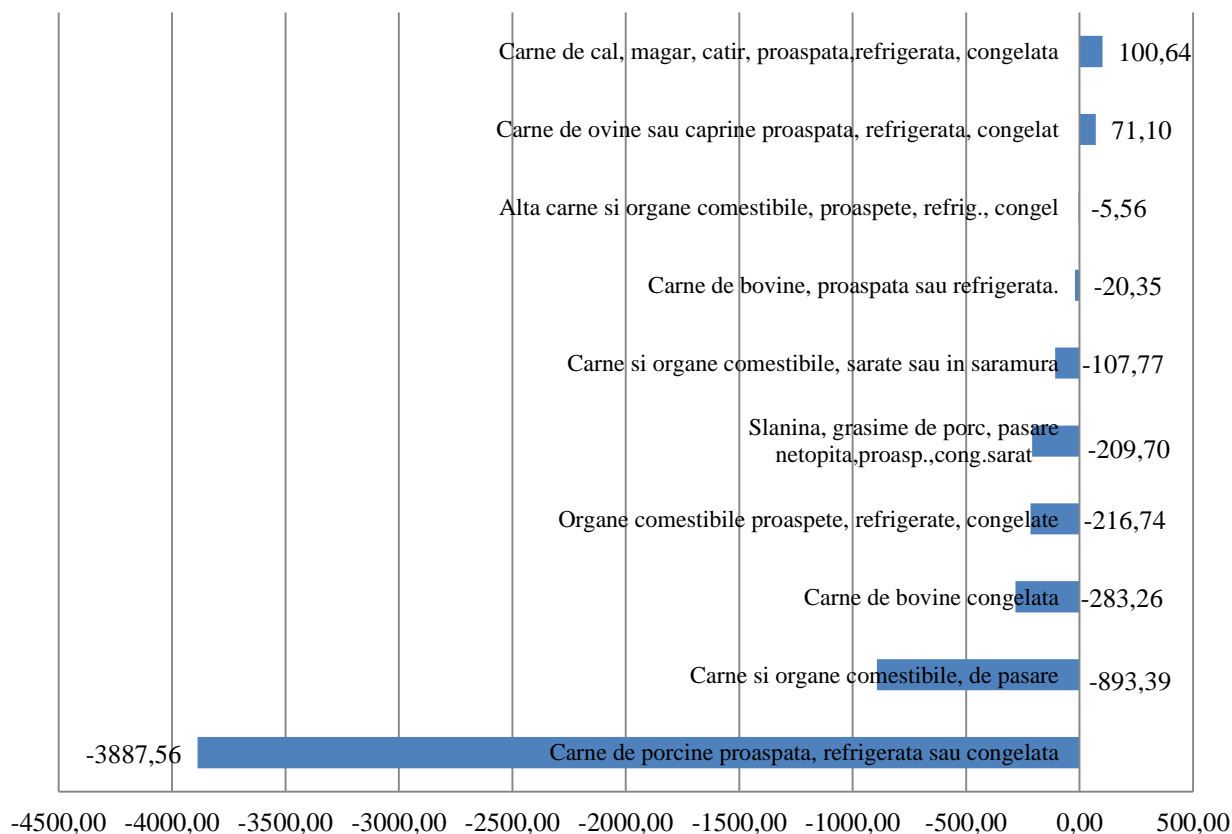

Comerțul cu carne pe grupe de produse

- Se importă carne de porc, carne de pasăre, carne de vită, organe comestibile, slănină.
- Suntem excedentari pentru carnea de cal și carnea de ovine.

Sold pe grupe de produse 2002-2012 mil \$

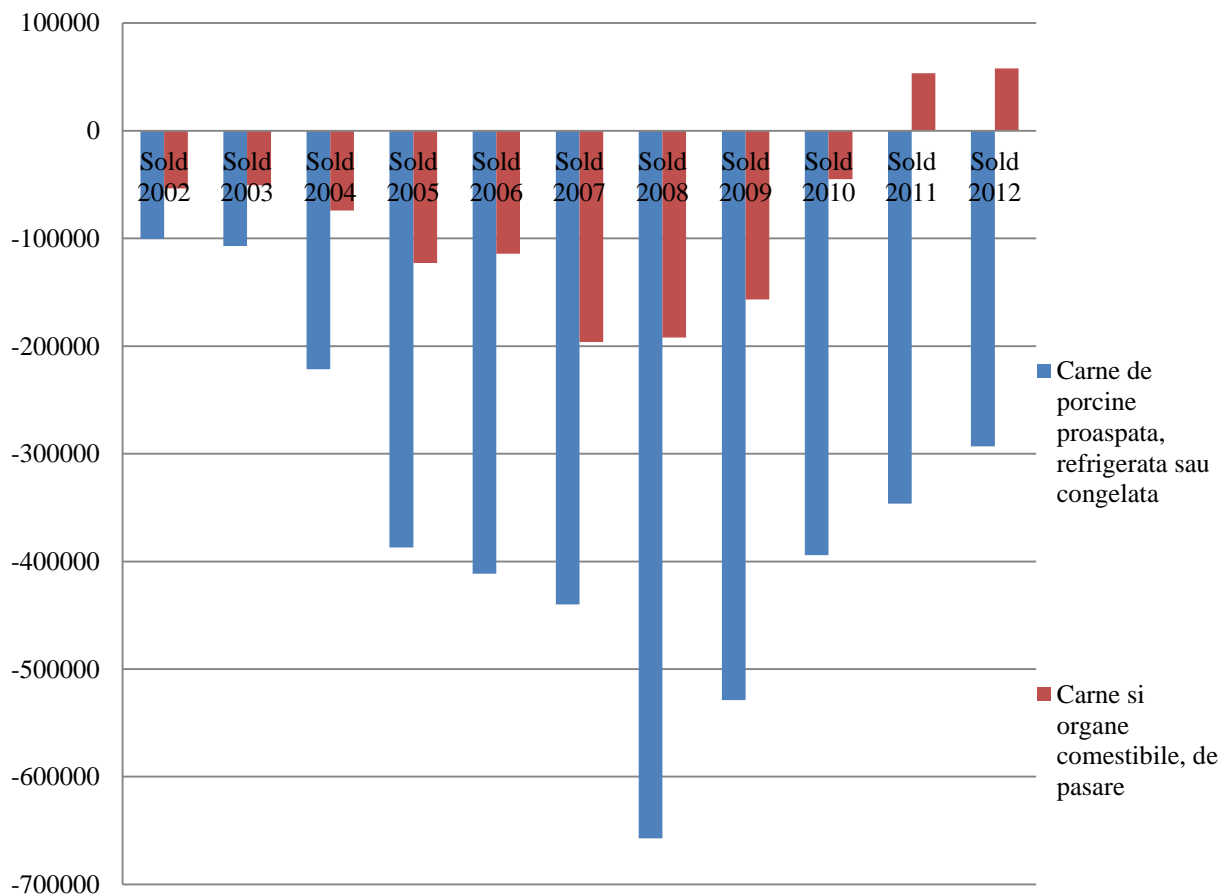

Soldul comerțului cu carne de porc și pasăre

- Soldul comerțului cu carne de porc este negativ, a crescut până în 2008 și este pe un trend descendent de atunci.
- Soldul comerțului cu carne de pasăre a devenit pozitiv în 2011 și 2012.
- Este doar efectul crizei?
- Sunt și alte cauze?
- Cum putem menține aceste tendințe?
- Ce politici se pot adopta?

Evolutie sold 2002 - 2012 mii \$

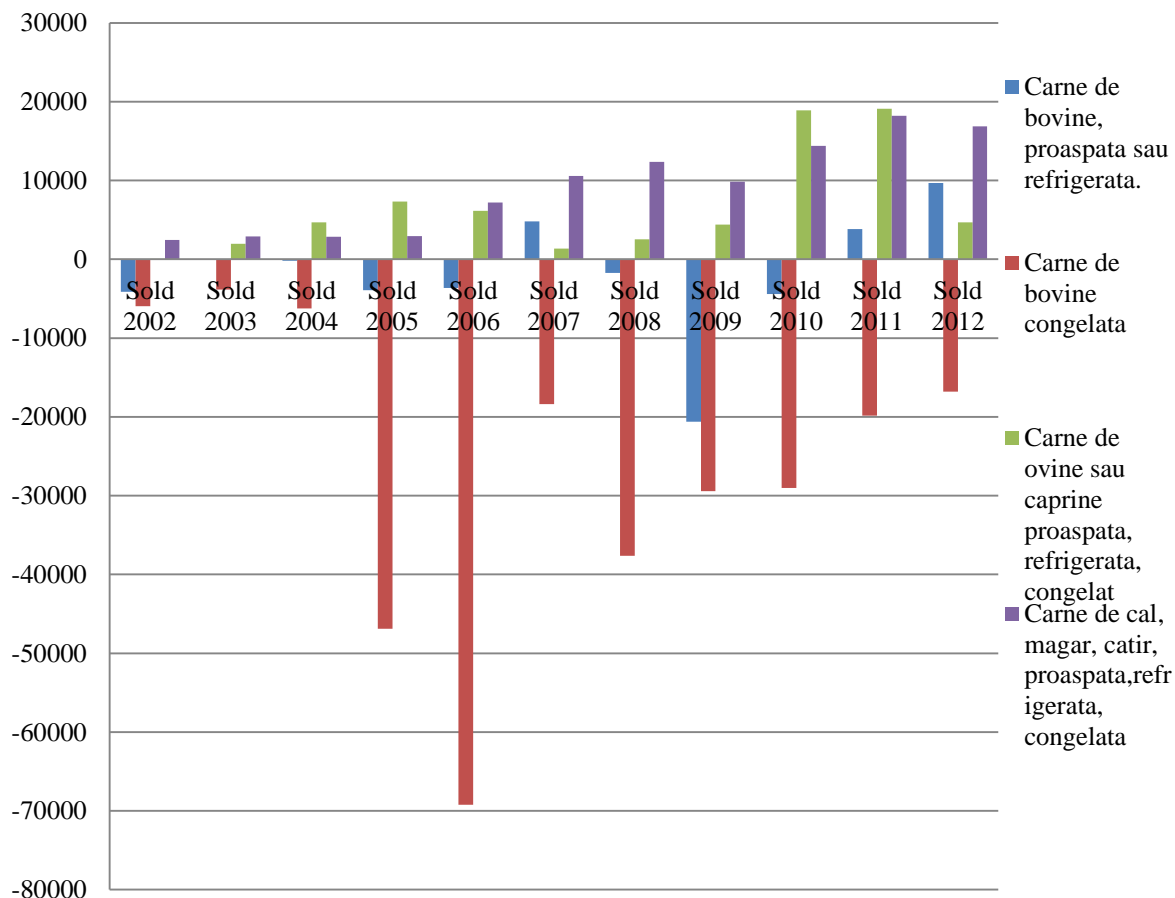

Soldul comerțului cu carne de oaie, de vită și de cal

- Suntem excedentari în comerțul cu carne de oie și cal (atenție 2012 la efectul pe TL al scandalului cărnii de cal).
- Am devenit excedentari pentru comerțul cu carne de vită, proaspătă și refrigerată.
- Suntem încă deficitari pentru carnea congelată de vită dar trendul este spre ameliorare.
- Care sunt cauzele ameliorării?
- Au jucat un rol investițiile în vita de carne, în complexe de îngrășare?
- Ce măsuri se pot adopta pentru consolidare?

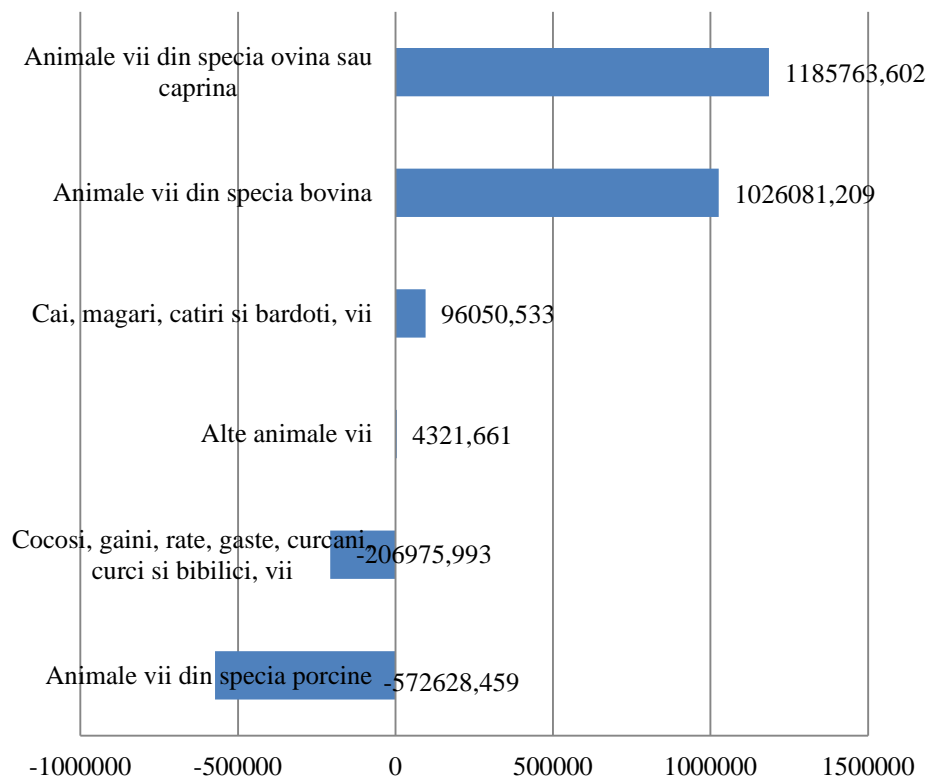
Evolutia soldului 2002-2012 mil \$

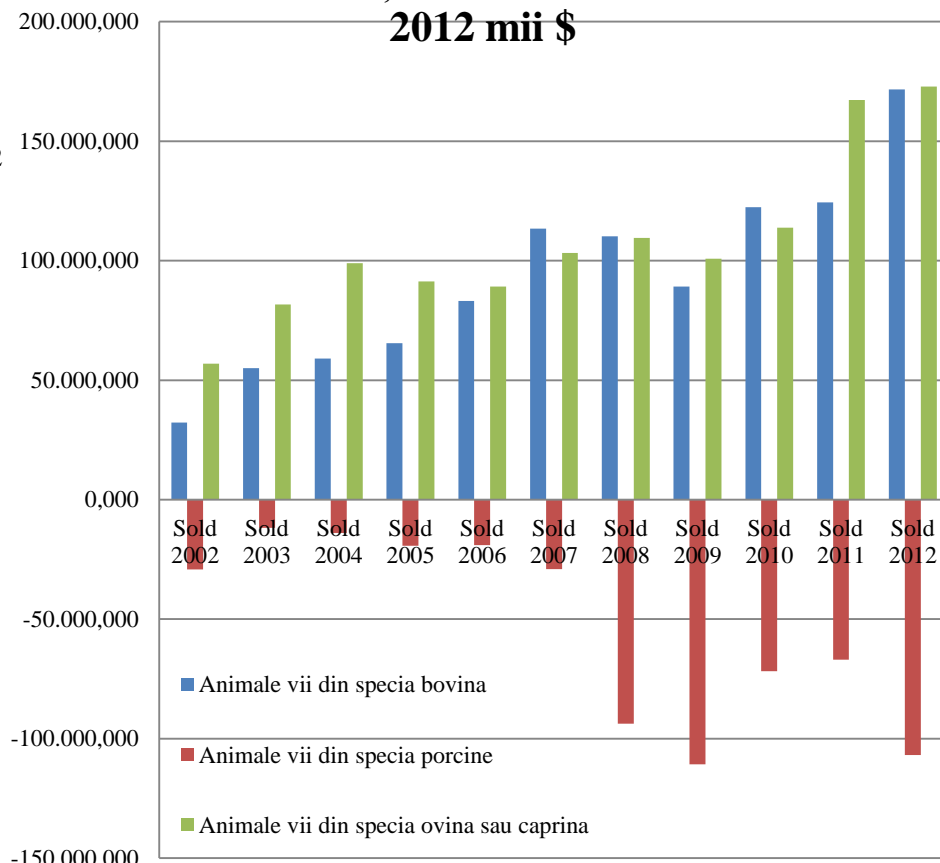

Comerțul cu animale vii

Evoluție sold total pe categorii de produse 2002-2012 mii \$

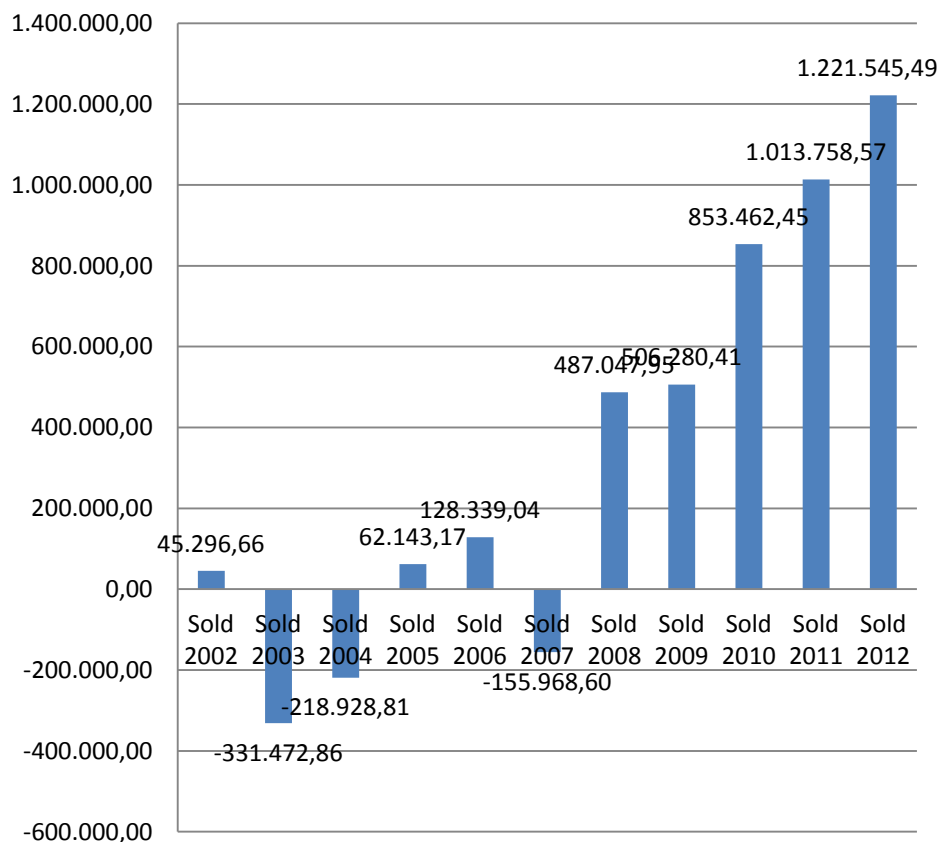
Soldul comerțului cu animale vii 2002-2012 mii \$

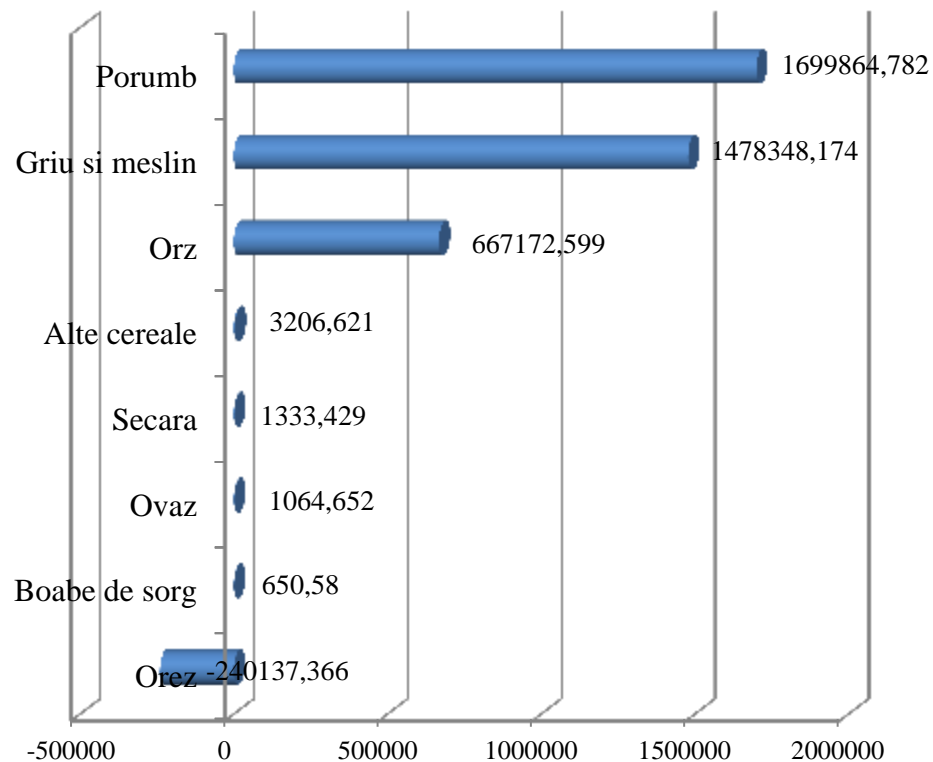

Comerțul cu cereale pe grupe de produse

Evoluție sold 2002-2012 cereale mi \$

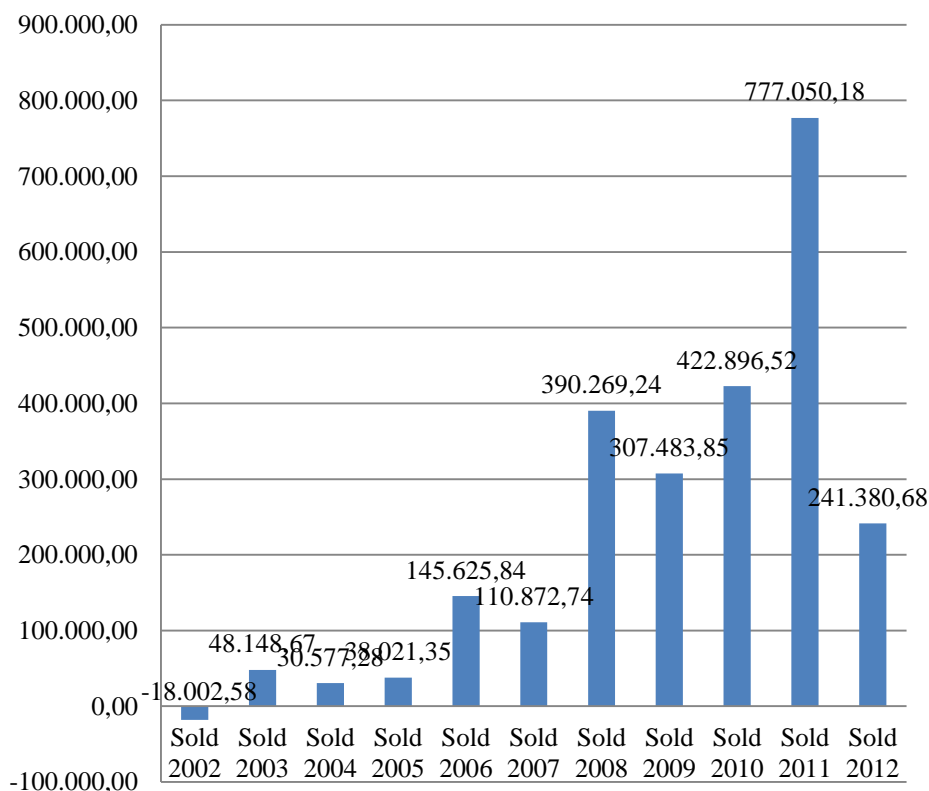
Sold total pe grupe de produse 2002-2012 mil \$

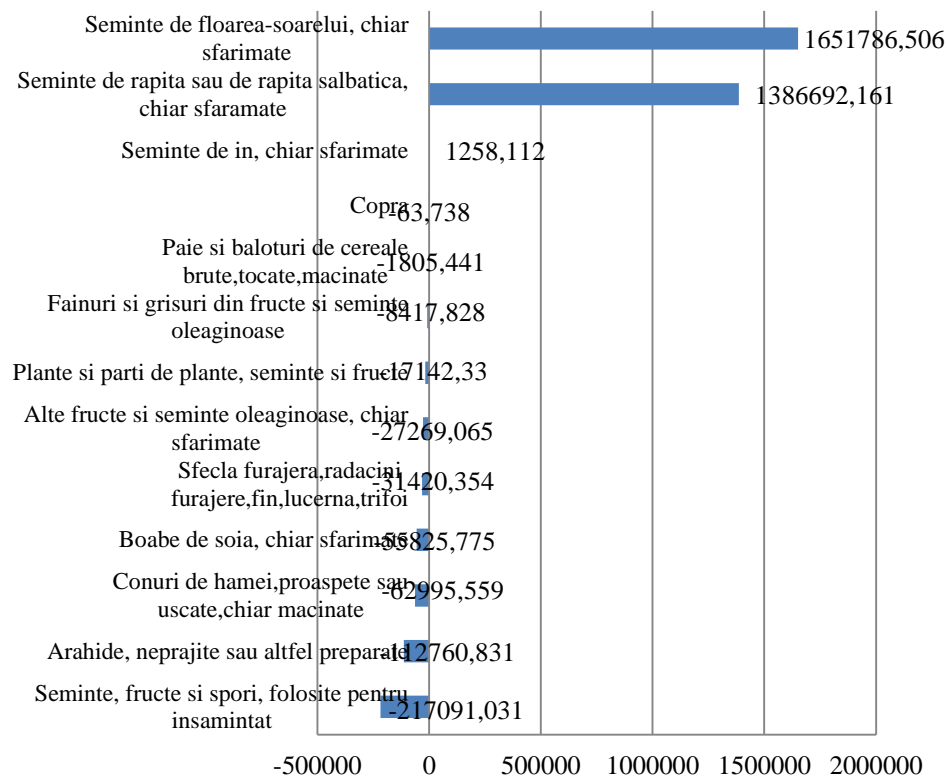

Comerțul cu oleaginoase 2002-2012

Evoluție sold total seminte oleaginoase 2002-2012 mil \$

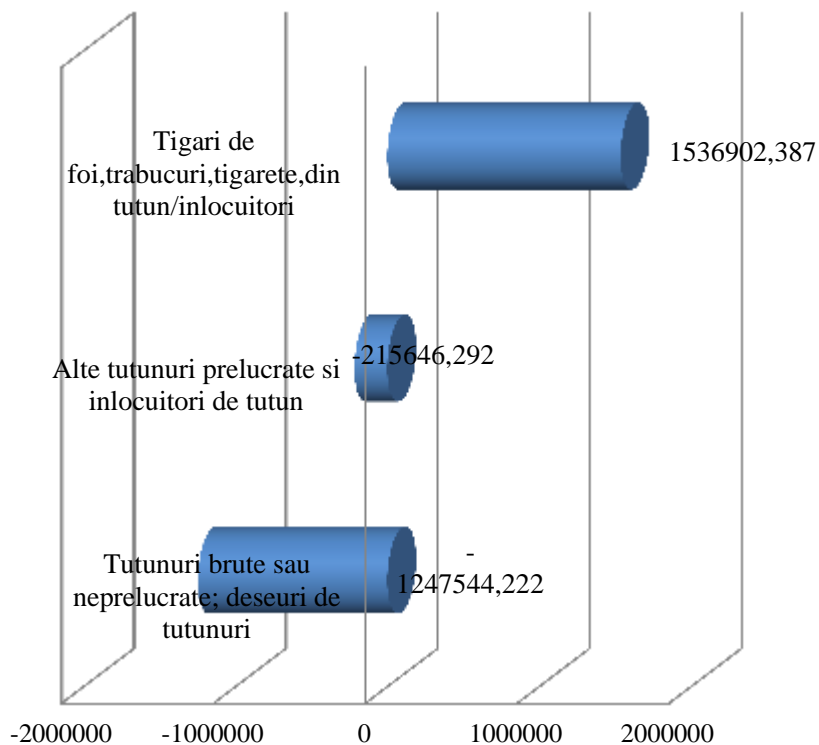
Evoluție sold pe grupe de produse 2002 - 2012 mii \$

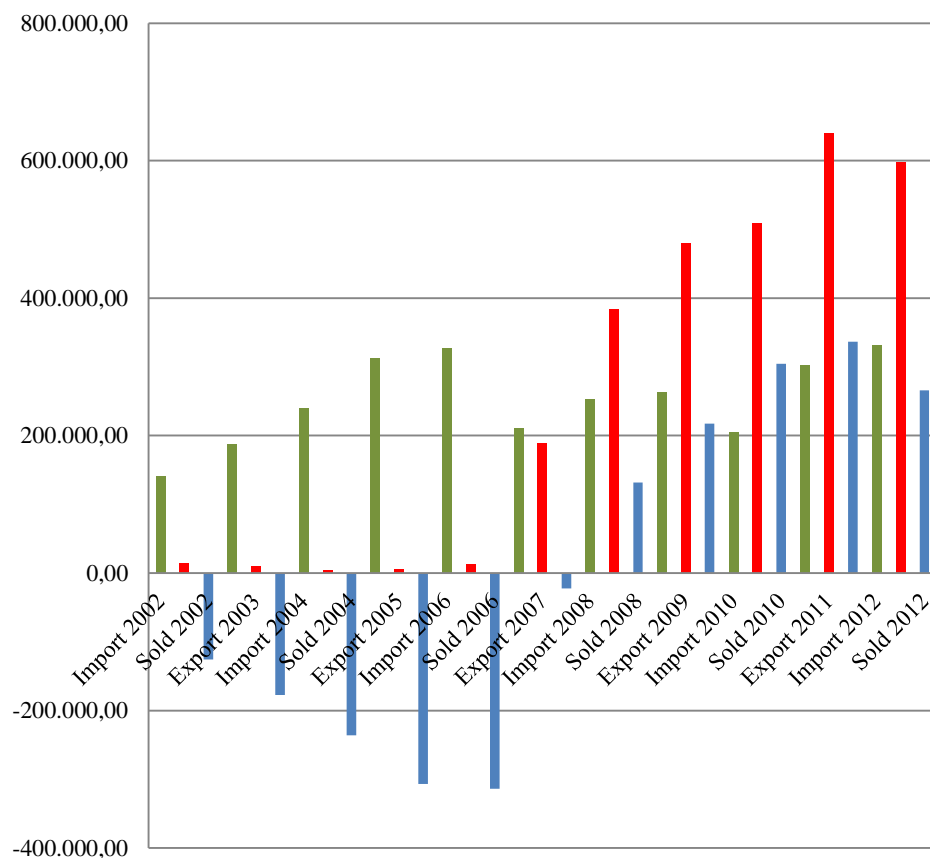

Comerțul cu tutun – exemplu de succes? Atenție la păstrarea și consolidarea avantajelor competitive! DELOCALIZAREA!!!

Evoluția sold total pe grupe de produse 2002-2012 mii \$

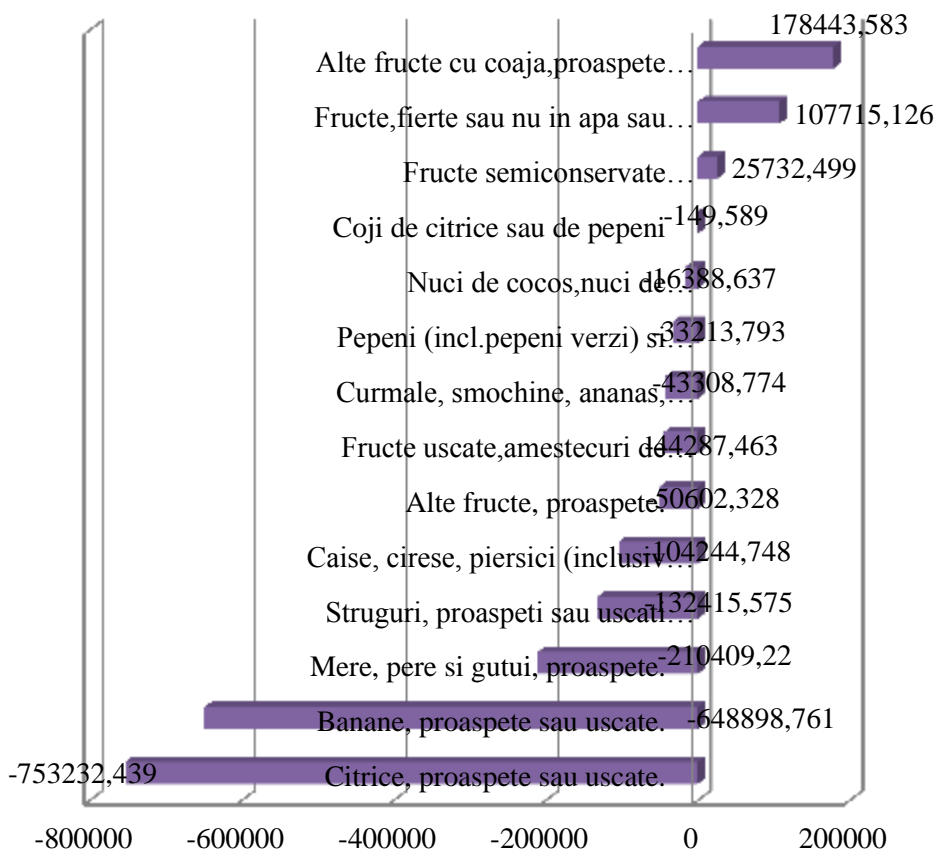
Evoluția comercială tutun 2002 - 2012 mii \$

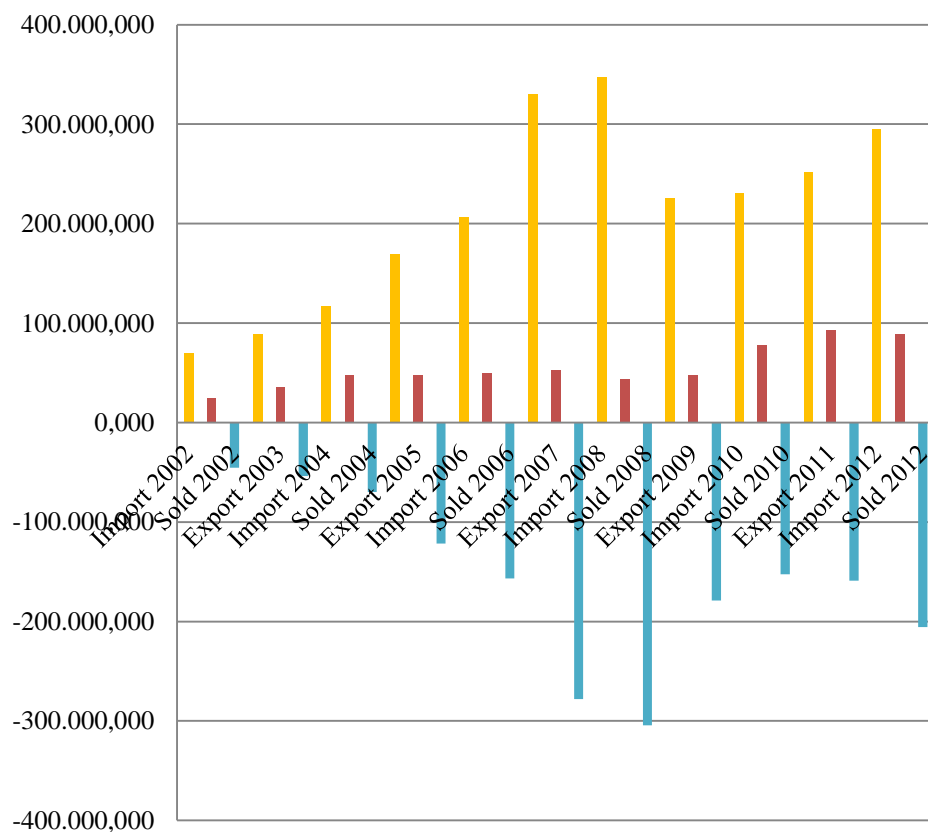

Comerțul cu fructe

Evoluție sold total 2002-2012 pe categorii de produse mii \$

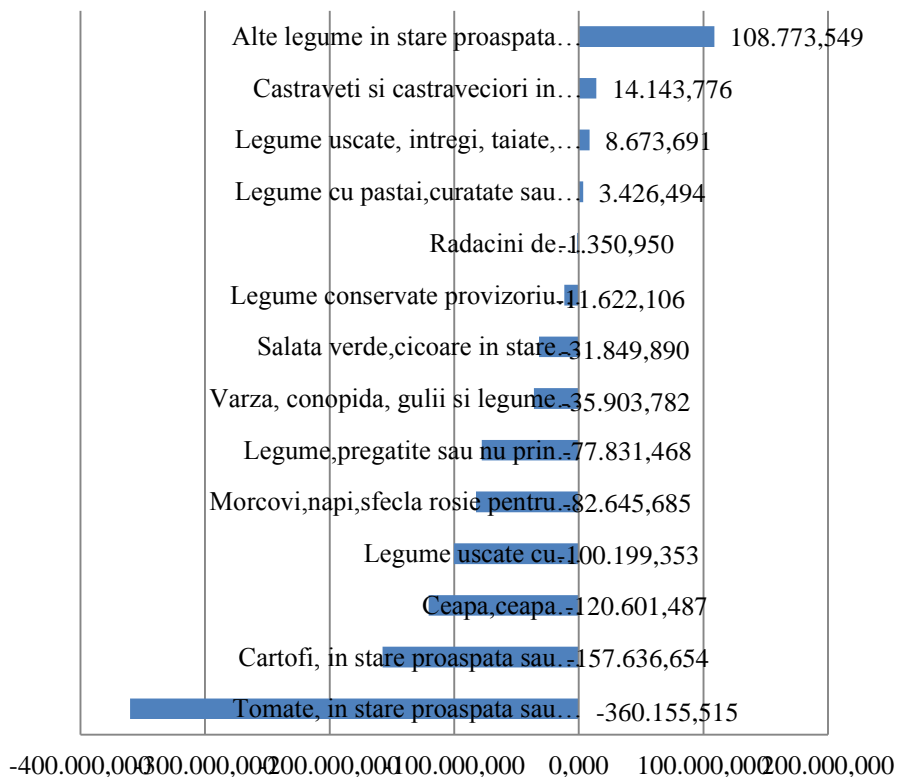
Evoluție comerț cu fructe 2002-2012 mii \$

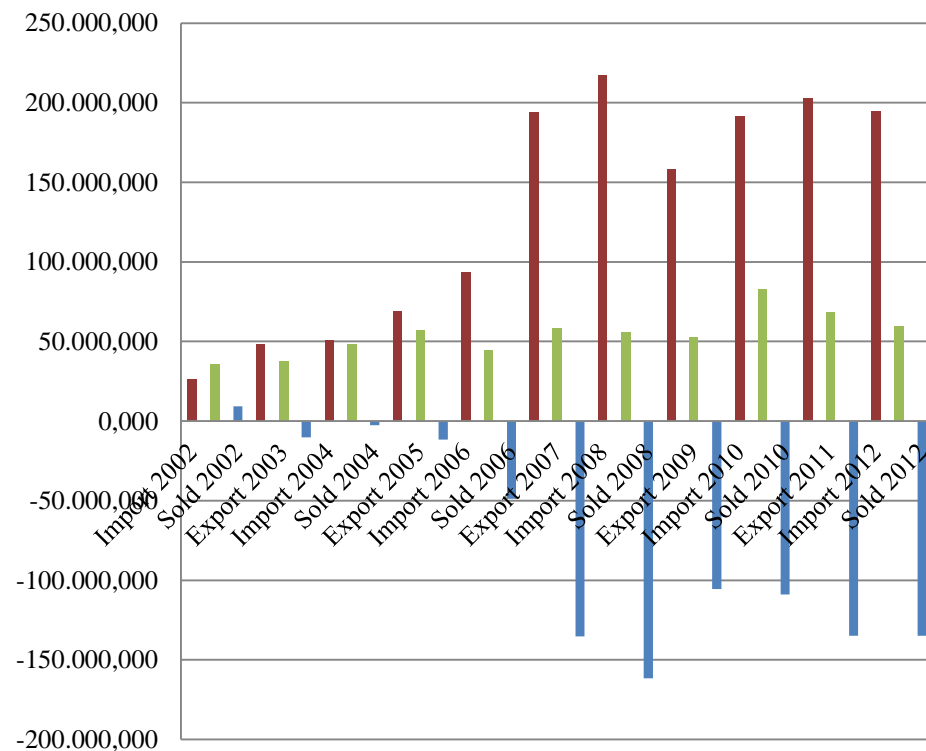

Comertul cu legume

Evolutie sold legume 2002 2012 mii \$

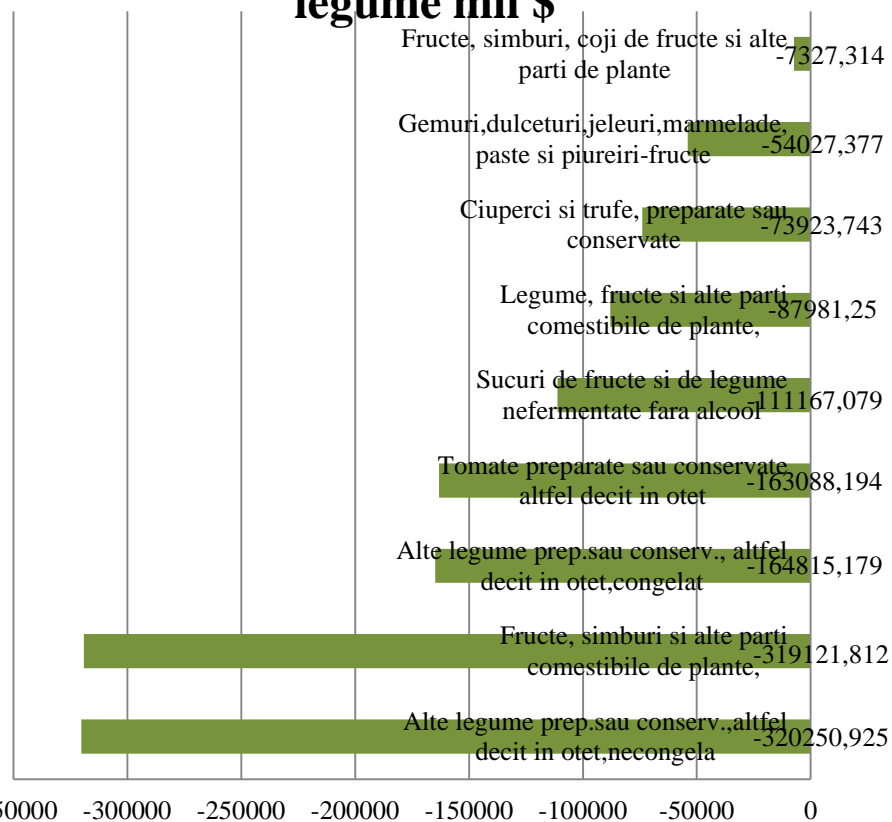
Evolutie comerciala legume 2002 2012 mii \$

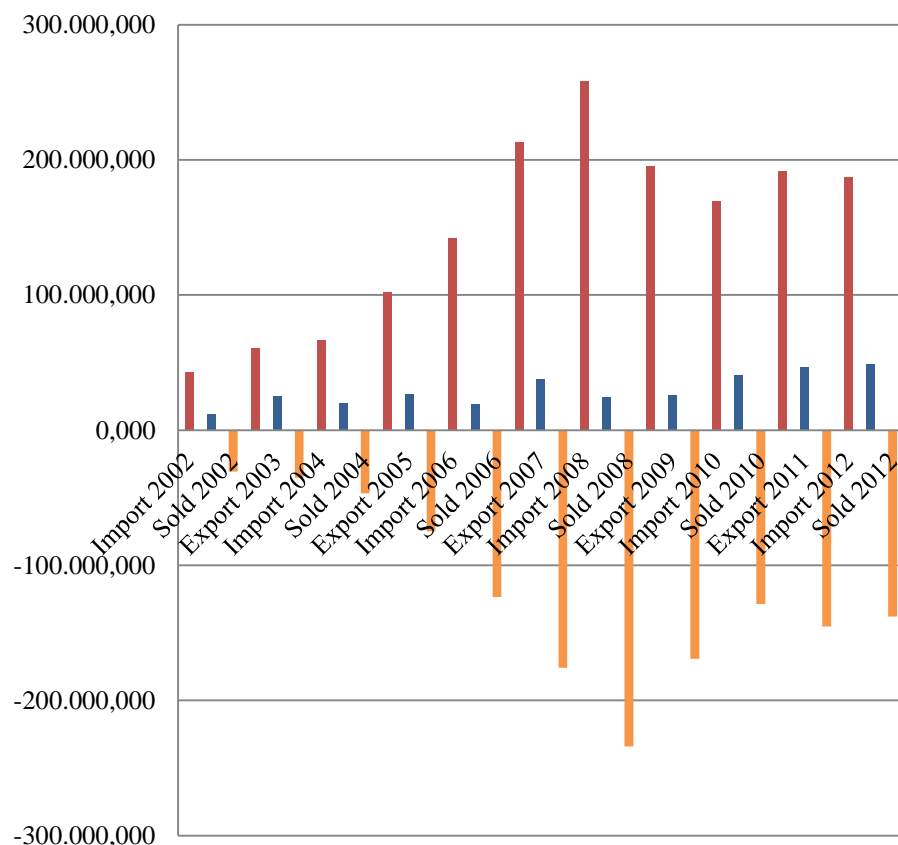

Comerțul cu preparate din legume

Sold 02-12 pentru preparate din legume mii \$

Evolutie comerciala preparate din legume 2002-2012 mii \$

Concluzii

- Suntem competitivi la producția și exportul de cereale și oleaginoase.
- Cum putem consolida avantajele?
- Cum putem folosi prevederile PAC 2014-2020?
- Producția și exportul de carne de pasăre au revenit.
- Prelucrarea tutunului este un exemplu de succes. Atenție, la delocalizare!
- În comerțul cu fructe, bananele și citricele fac volumul, legea și dau tonul!
- În comerțul cu legume, tomatele, cartoful, ceapa, dețin ponderea.
- Importăm legume de seră / iarnă
- Producem legume de vară, nu știm să le comercializăm.
- Atenție la sustenabilitatea producției de legume (apă, depozite, distribuție).
- Relansarea reproducției la porc.
- Competitivitate pentru producția de carne de vită.
- Industria de conserve? Dezvoltarea filierelor de colectare cu amplasarea prelucrării în proximitatea producției.
- Relansarea producției interne de sămânță.

Cum încurajăm producția internă /consumul din intern? Cum promovăm consumul "românesc" / local? Cum educăm consumatorul român?

Exporturile de grâu ale României în anul 2013-2014 (până la nouă recoltă), se apropie de 4,5 mil tone, (Bursa Română de Mărfuri – Divizia Agricolă). Exporturile de grâu, 87% s-au dus către țări din afara Uniunii Europene, iar 37% din grâul românesc s-a dus în Egipt. Potrivit BRM, România este a 11-a țară ca volum de grâu la export din lume, la 7,8 - 8 milioane tone recoltă... Grâul românesc a fost exportat în Egipt – 1,73 de mil de tone, circa 37% din totalul exportat; Coreea de Sud – 607.000 de tone, respectiv 13% din total, Libia – 382 de mii tone. S-a mai exportat în : Tunisia, Siria, Italia, Spania, Iordania, Congo și Grecia.

Sursa:http://www.agroinfo.ro/economic/piata-agricola/exporturile-romaniei-de-grau-in-sezonul-2013-2014-4-5-milioane-de-tone?utm_source=agroinfo&utm_medium=email&utm_campaign=newsletter_826
17.06.2014

"Napolitanele și mezelurile importate de la Lidl au cântărit în balanța comercială mai mult decât turbinele aduse pentru parcul eolian de la Fântânele (Constanța), cel mai mare de acest gen din România."

"Supermarketurile [Lidl](#) și [Kaufland](#), ..., ocupă locurile 22 și 34 în topul companiilor din România cu cele mai mari importuri, fiind retailerii cu cele mai multe produse aduse direct din străinătate."

Ziarul Financiar, 6.06.2013, Ediția electronică

Vă mulțumesc pentru atenție!